

Joan Fuster, víctima del terrorisme

El periodista i escriptor Francesc Bayarri -autor del llibre 'Matar a Joan Fuster'- recorda l'atemptat contra l'assagista el 1981. A la casa de l'escriptor de Sueca, de qui enguany es commemora el centenari del naixement, van explotar dues bombes. Gairebé no es va investigar i l'atemptat va quedar impune

FRANCESC BAYARRI
8 MAI 2022 - 22:30 CEST

Joan Fuster a la biblioteca de casa seva a València després de l'atemptat.

Dies després de l'atemptat terrorista de 1981 contra [Joan Fuster](#), el periodista i escriptor Manuel Vicent va escriure a EL PAÍS: “Esta vez no se trataba de un artefacto de fabricación casera, sino de algunos kilos de Goma 2 distribuidos en las rejillas y programados aviesamente para que estallaran con un minuto de intervalo, con el propósito de cazar al escritor. Todo muy profesional”. Vicent conclouia: “Después de tantos años de transición no hay más remedio que empezar de nuevo por la primera lección: el séptimo, no matar. Aunque el contrario sea más inteligente que tú”.

També l'enyorat periodista Vicent Ventura va publicar: “Quienes eligieron a Fuster como destinatario del kilo de dinamita de cada ventana de su casa no han sido, con seguridad, los ejecutores. Para ellos, Fuster no es más que un rojo separatista, si a tanto llega su información. A su cargo estaba únicamente hacer bien hecho el mal que se les había encargado. Detrás hay, claro, los de las manos finas que ordenan matar y es a ellos a quienes se les debería preguntar por

qué Fuster”.

Joan Fuster mateix, preguntat pel jutge encarregat –és un dir– del cas, va afirmar no sospitar de ningú en concret, però va emmarcar l'atemptat que acabava de patir com “un episodi més de l'activitat terrorista que grups més o menys incontrolats desenvolupen al nostre país”, i dels quals “en una altra ocasió ja va ser víctima”.

Tampoc la policia no va dubtar a qualificar l'acció com un atemptat. De fet, va ser la Brigada Regional de Información –la missió de la qual és investigar els grups terroristes– l'encarregada –és un dir– del cas. Vegem. Sindicats i partits de l'esquerra van convocar una manifestació a Sueca per expressar la seva solidaritat amb l'escriptor. Van acudir-hi unes 3.000 persones. També dos policies de l'esmentada Brigada, els qui van redactar un informe amb la següent frase: “Sobre las 20:10 del día 26 del presente mes de septiembre, se celebró en la localidad de Sueca la manifestación autorizada que diversos partidos políticos de izquierda habían proyectado en protesta por el atentado del cual fue objeto hace unos días el escritor Joan Fuster”.

El 3 d'octubre posterior es va celebrar a la plaça de braus de València un altre acte de solidaritat. La Brigada de Información de Barcelona va elaborar un informe sobre les

entitats catalanes que també promovien la concentració. Els policies van escriure des de Catalunya: “Acció Cultural del País Valencià organiza un homenaje a Joan Fuster ante el atentado que sufrió en días anteriores [...] La Comisión de les Entitats de la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació catalanes, cuyo secretariado permanente está en la calle Pau Clarís (antes Vía Laietana), número 106, 1º-3ª, de Barcelona (teléfono 317 10 72), organiza una salida para el día 3 a las 9 horas, costando el viaje 1.500 pesetas”.

En resum, després d'un atemptat, tots coincideixen que a l'hora de dir es tracta d'un atemptat, i així ho escriuen als seus articles periodístics i als informes oficials. Perquè si algú va de matinada a casa teva, col·loca dos explosius de dinamita Goma 2 capaços de fer-te saltar pels aires –a tu i a sis persones més–, actua amb la traïdoria de calcular un interval entre la primera detonació –la funció de la qual és fer-te sortir a veure què ocorre– i la segona –que té el doble de potència– per així caçar-te desprevingut i eliminar tota possibilitat de defensa, i el seu mòbil és l'odi ideològic que et professa... sembla que sí, que es tracta d'un atemptat terrorista.

Però el jutge encarregat –és un dir– del cas va considerar que únicament s'havia produït una falta de danys. Era l'any 1981, el del cop d'Estat del 23-F, i potser aquell context va influir en la miopia judicial, que va impedir de veure intenció de matar, premeditació, explosius, nocturnitat, mòbil ideològic, traïdoria... El problema és que 41 anys després l'Estat continua sense veure que Joan Fuster va ser objecte d'un atemptat terrorista. I que, per tant, mereix la consideració de víctima del terrorisme. En aquest cas, de terroristes de l'extrema dreta.

En l'homenatge a Fuster celebrat a la plaça de toros de València es van llegir telegrams de suport del premi Nobel de literatura alemany Heinrich Böll, del futur premi Nobel Mario Vargas Llosa, o del novel·lista italià Alberto Moravia. És a dir, la repercussió de l'atemptat va ser important, fins i tot en l'àmbit internacional. Però tampoc aquesta circumstància no va commoure els cors endurits dels servidors de l'Estat de l'any 1981, més preocupats per investigar les víctimes (van demanar els antecedents penals de Joan Fuster i dels dos amics amb qui conversava plàcidament de literatura en aquella matinada, i també, com hem vist, van informar de les manifestacions de suport a l'escriptor) que als assassins. En grau de frustració, però assassins.

Joan Fuster era un home pacífic, que sempre va escriure contra el fanatisme (també el dels qui es deien els seus seguidors), que reivindicava el dret a canviar d'opinió, a no acumular gaires conviccions perquè cada convicció es converteix en un prejudici, que es reia de les frases solemnes, dels himnes i de les banderes (de totes). Millor, mirar als ulls als qui porten els estandards. El que més li preocupava no era que l'odiessin, sinó que li obliguessin a odiar els seus enemics. Això sí que ho considerava greu. Com va escriure Vicent Ventura, els qui volien matar-lo la matinada de l'11 de setembre del 1981 no sabien res de tot això. I 41 anys després, l'Estat no sap, no contesta.

Una primera versió d'aquest article es va publicar el dissabte dia 7 de maig a les pàgines d'EL PAIS de la Comunitat Valenciana.

https://cat.elpais.com/cat/2022/05/08/cultura/1652038963_662922.html?utm_medium=Social&utm_source=Twitter&ssm=TW_CM_CAT#Echobox=1652041172